

# PROGRAMMA VAN TOETSING & AFSLUITING



## Examenreglement & tentamenoverzicht Leerjaar 4 2017 – 2018



**ST. ALOYSIUS COLLEGE**  
DE LEERLING IN BEELD  
MAVO HAVO

A Schapenkamp 200  
1211 PB Hilversum  
T 035-624 74 81  
W [hetalc.nl](http://hetalc.nl)

## EXAMENREGLEMENT EN LEERSTOFOVERZICHT

1.	Inleiding .....	3
2.	Inrichting van het onderwijs .....	3
3.	Het schoolexamen .....	4
4.	Recht op herkansing .....	5
5.	Het centraal examen.....	6
6.	Onregelmatigheden .....	6
7.	Afwijkende wijze van examineren.....	6
8.	Uitslagregels .....	7
9.	Slotbepalingen .....	8
10.	Rooster centraal examen 2017.....	8
11.	Leerstofoverzicht.....	9

Bijlage 1 Examenreglement 2017-2018

Bijlage 2 Eindexamenbesluit

## PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING, toelichting

Overal waar in dit boekje sprake is van hij/hem/zijn wordt ook bedoeld zij/haar.

### 1. INLEIDING

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) bevat de algemene regels voor het school- en centraal examen en een overzicht per vak van het examenprogramma.

Het PTA wordt vastgesteld door het bevoegd gezag en jaarlijks voor 1 oktober aan de kandidaten, dat zijn de leerlingen die aan schoolexamens en centrale examens deelnemen, uitgereikt. Het bevoegd gezag baseert het PTA op de wet en op bepalingen die gesteld zijn door de minister.

### 2. INRICHTING VAN HET ONDERWIJS

Overzicht VMBO theoretische leerweg

Profiel	Economie	Zorg & Welzijn	Techniek	Landbouw
Gemeenschappelijke vakken (verplicht)	Nederlands Engels	Nederlands Engels	Nederlands Engels	Nederlands Engels
Profiel gebonden vakken	Economie en Frans of Duits, Spaans of Wiskunde	Biologie en Wiskunde of Maatschappijleer 2 of Geschiedenis + Staatsinrichting of Aardrijkskunde	Wiskunde en Nask 1	Wiskunde en Nask 1 of Biologie
Vrije vakken	Frans, Duits, Spaans, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Wiskunde, Nask2, Nask2, Biologie, Economie, Maatschappijleer 2, Kunstvakken 2- Tekenen, DI&T			
Gemeenschappelijke 'beschermde' vakken (verplicht, alleen schoolexamen, geen centraal examen)	Maatschappijleer 1 Culturele en Kunstzinnige Vorming Lichamelijke Opvoeding	Maatschappijleer 1 Culturele en Kunstzinnige Vorming Lichamelijke Opvoeding	Maatschappijleer 1 Culturele en Kunstzinnige Vorming Lichamelijke Opvoeding	Maatschappijleer 1 Culturele en Kunstzinnige Vorming Lichamelijke Opvoeding

#### Examenvakken en profielen

De keuze van de examenvakken in klas 4 kan alleen gemaakt worden uit minimaal zes van de vakken die krachtens het bevoegd gezag in de twee hoogste leerjaren worden onderwezen, met dien verstande dat Nederlands en Engels verplicht zijn. Samen met Lichamelijke opvoeding, CKV en Maatschappijleer 1 vormen Nederlands en Engels het gemeenschappelijke deel van de theoretische leerweg.

In de samenstelling van het vakkenpakket dient daarnaast rekening gehouden te worden met de per profiel verplichte vakken.

Deze profiel gebonden vakken zijn:

- Profiel economie: Economie, Frans of Duits of Spaans of Wiskunde
- Profiel zorg en welzijn: Biologie, Wiskunde of Maatschappijleer 2 of Geschiedenis en Staatsinrichting of Aardrijkskunde
- Profiel techniek: Wiskunde en Nask I
- Profiel landbouw: Wiskunde, Nask I of Biologie

Met inachtneming van deze verplichting wordt de kandidaten de mogelijkheid geboden verder te kiezen uit het vrije deel van de leerweg te weten Frans, Duits, Spaans, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Wiskunde, Natuurkunde en Scheikunde (Nask 1 en Nask 2), Biologie, Economie, Maatschappijleer 2 en Kunstvakken (tekenen) en DI&T.

De wet staat toe een examenpakket samen te stellen van meer dan zes vakken. Hier gelden ook enige beperkingen:

1. Het kan organisatorisch soms onmogelijk zijn de benodigde lessen voor een gekozen zevende of achtste vak te volgen; de leerling zal dan ofwel een ander vak moeten kiezen ofwel geheel of gedeeltelijk moeten afzien van het 'extra vak'.
2. Het bevoegd gezag kan op goede gronden van oordeel zijn, dat door het opnemen van een extra vak de kans om te slagen te klein wordt. In dat geval kan het bevoegd gezag de keuze van een extra vak niet toestaan.

Met de invoering van het nieuwe VMBO bestaat het examen uit vier gedeelten:

1. Schoolexamens in de vorm van een examendossier.
2. Een centraal examen aan het eind van het vierde leerjaar
3. Een centraal praktisch examen voor het vak beeldende vakken 2 (tekenen).
4. Een rekentoets

### **Examendossier**

Het examendossier bevat alle onderdelen van het schoolexamen.

De school bewaart een overzicht van alle beoordelingen, het gemaakte werk en alle opgaven, correctievoorschriften, toetsen en ingevulde beoordelingsformulieren die op het schoolexamen, handelings- en praktische opdrachten en profielwerkstuk van de kandidaten betrekking hebben.

## **3. HET SCHOOLEXAMEN**

Het schoolexamen bestaat uit:

1. Schriftelijke en mondelinge tentamens
2. Handelingsopdrachten
3. Praktische opdrachten
4. Profielwerkstuk
5. Beschermd vakken

### **Schriftelijke en mondelinge toetsen**

Deze toetsen worden afgenomen in het vierde leerjaar. In het leerstofoverzicht staat duidelijk omschreven over welke onderwerpen, wanneer en op welke wijze de tentamens gehouden worden.

### **Handelingsopdrachten**

De handelingsopdrachten zijn in het derde leerjaar afgerond.

### **Praktische opdrachten**

Voor een aantal vakken uit het examenpakket voert de kandidaat 1 of meer praktische opdrachten uit met een studiebelasting van 4 klokuren per vak.

Praktische opdrachten worden door de vakdocent met een cijfer beoordeeld. Ze zijn niet herkansbaar.

### **Profielwerkstuk**

De inhoud van het profielwerkstuk wordt bepaald door de door de kandidaat gekozen profiel. Het profielwerkstuk gaat over een maatschappelijk relevant onderwerp dat te maken heeft met de bij de profiel passende beroepswereld. Het profielwerkstuk vraagt minimaal een tijdsinvestering van 20 uur van de kandidaat.

De beoordeling van het profielwerkstuk dient minimaal 'voldoende' te zijn; de beoordeling 'goed' is ook mogelijk. Het profielwerkstuk wordt gerealiseerd in het vierde leerjaar en telt mee in het examen.

De beoordeling van het profielwerkstuk vindt plaats door de mentor van de examenkandidaat. Zij is gebaseerd op een vooraf aan de kandidaat verstrekt beoordelingsformulier.

Indien een kandidaat uiterlijk een week voor de vaststelling van de examencijfers er niet is in geslaagd tenminste de beoordeling 'voldoende' voor het profielwerkstuk te behalen, **is de betreffende kandidaat gezakt voor het examen.**

### Lichamelijke Opvoeding

Dit vak wordt in het 4<sup>e</sup> leerjaar afgesloten.

De beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van dit vak. Behaalt een kandidaat de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' niet dan heeft dit geen consequenties voor deelname aan het centraal examen. Zolang hij dit vak niet heeft afgesloten, kan hij echter geen diploma ontvangen.

### Berekening eindcijfers schoolexamen

In het jaarlijks uit te reiken leerstofoverzicht staan per vak de tentamens omschreven die in het 4<sup>e</sup> jaar moeten worden afgelegd. Bij elk tentamen staat de weging aangegeven in procenten. Het totaal bedraagt, inclusief de meetellende rapportcijfers uit het derde leerjaar, 100%.

### Afronding van het schoolexamen

Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond als:

- alle tentamens en praktische opdrachten zijn gemaakt en beoordeeld,
- het profielwerkstuk als minimaal 'voldoende' is beoordeeld,
- de handelingsopdrachten zijn uitgevoerd

Indien het schoolexamen niet is afgerond kan de kandidaat niet aan het centraal examen deelnemen.

Het diploma kan niet worden uitgereikt indien de beschermde vakken CKV en Lichamelijke opvoeding niet zijn afgesloten. De kandidaat is gezakt voor het examen indien het profielwerkstuk niet voor de wettelijk vastgestelde datum is afgerond en met minimaal een voldoende is gewaardeerd.

## 4. RECHT OP HERKANSING

### Algemeen

Na herkansing van een tentamen geldt het hoogste van de behaalde cijfers.

### Maatschappijleer 1

Alle kandidaten sluiten aan het eind van het 3<sup>e</sup> leerjaar het vak Maatschappijleer 1 af met een cijfer.

Dit cijfer telt volwaardig als zevende cijfer mee voor de slaag/zakregeling van het eindexamen.

Indien een kandidaat voor het vak Maatschappijleer 1 een afgerond cijfer lager dan een 7,0 heeft gehaald, dan heeft de kandidaat **de verplichting** deel te nemen aan een herexamen dat in het 4<sup>e</sup> leerjaar wordt afgenomen.

### Schoolexamen

Voor wat betreft het vierde leerjaar heeft een kandidaat het recht om na elke tentamenperiode maximaal twee tentamens te herkansen. De kandidaat mag daarbij een keuze maken uit alle herkansbare tentamens van de betreffende tentamenperiode.

Recht op een herkansing ontstaat verder wanneer er voor een herkansbaar tentamen een cijfer behaald is lager dan 6,0.

Tentamens waarbij de kandidaat met voor de school acceptabele redenen afwezig is geweest worden verplicht herkanst. Een dergelijke herkansing telt mee voor het hierboven vastgestelde maximum van twee herkansingen per tentamenperiode.

De herkansingen vinden plaats op een nader aan te geven tijdstip.

Een kandidaat die met een voor de school acceptabele reden een niet-herkansbaar (deel van een) tentamen mist, is verplicht het gemiste werk in te halen. Zulks ter beoordeling van de directie. Het inhalen van gemiste niet-herkansbare tentamens, of delen daarvan, leidt niet tot vermindering van het aantal toegestane herkansingsmogelijkheden.

### Praktische opdrachten

Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.

### **Profielwerkstuk**

Het profielwerkstuk kan niet worden herkanst. Indien een profielwerkstuk als 'onvoldoende' wordt beoordeeld zal de kandidaat aanvullende werkzaamheden moeten verrichten teneinde minimaal de beoordeling 'voldoende' te verwerven, zulks ter beoordeling van de directie en de examensecretaris.

## **5. HET CENTRAAL EXAMEN**

Het centraal examen kent drie tijdvakken. Het eerste tijdvak is de 'normale' periode waarin de examens worden afgenomen; het tweede tijdvak zijn de dagen waarop de herkansingen plaats vinden; het derde tijdvak biedt uitkomst voor bijzondere situaties.

Gedurende het schooljaar 2017 - 2018 legt de kandidaat een rekentoets af; direct na het centraal examen is er een herkansing/herprofilering mogelijk in de periode 30 mei tot 11 juni 2018.

Het centraal examen is voor het vak kunstvakken 2 (Tekenen) deels een praktisch examen, deels een schriftelijk examen. Voor alle andere vakken wordt het examen alleen schriftelijk afgenomen. De opgaven worden vastgesteld door een commissie, ingesteld door de minister van Onderwijs.

Het centraal examen wordt afgenomen door de directeur en de examinatoren. In het derde tijdvak wordt het examen afgenomen door de examensecretaris.

### **Toegestane hulpmiddelen tijdens het centraal examen**

Basispakket: schrijfmateriaal, tekenpotlood, blauw en rood kleurpotlood, liniaal met millimeter-verdeling, passer, geometrische driehoek, vlakgum, goedgekeurd elektronisch rekenapparaat en een Nederlands woordenboek.

### **Vakspecifieke hulpmiddelen**

Moderne vreemde talen: woordenboek vreemde taal- Nederlands en Nederlands- vreemde taal.

Wiskunde: Windroos

Nask 1 en 2: Binas KGT

Het gebruik van een woordenboek Nederlands bij het CPE Tekenen is niet toegestaan.

## **6. ONREGELMATIGHEDEN**

### **Niet tijdig inleveren**

Praktische opdrachten, profielwerkstuk en (onderdelen van) het leesdossier moeten ingeleverd worden op de in het PTA of door de docent vermelde inleverdatum. Het op tijd inleveren kan, zoals vermeld in de betreffende score-modellen, worden beloond met scorepunten. Indien een leerling op de inleverdatum afwezig is, levert hij het gevraagde op de eerstvolgende schooldag in.

**Indien een kandidaat in dezen in gebreke is dan wordt hij verplicht op een door de directie aan te wijzen tijdstip het betreffende werk te voltooien.**

### **Onregelmatigheden**

Wanneer een kandidaat zich tijdens het school- en/of centraal examen aan bedrog of enige andere onregelmatigheid schuldig maakt of zich aan het schoolexamen of enig onderdeel daarvan onttrekt, kan de directeur maatregelen nemen.

Voor de inhoud van deze maatregelen en de beroepsmogelijkheden ertegen wordt verwezen naar het examenreglement van de Alberdingk Thijm Scholen elders in dit PTA.

## **7. AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN**

Indien een kandidaat meent, bijvoorbeeld door dyslexie, recht te hebben op een aanpassing van de wijze waarop het examen wordt afgelegd moet **vóór 1 november** van het examenjaar bij de directeur van de school een verzoek tot aanpassing worden ingediend. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van een in artikel 55 van het examenbesluit genoemde deskundigenverklaring.

## 8. UITSLAGREGELS

De slaag-/zakregeling voor het VMBO staat in Hoofdstuk V van het Eindexamenbesluit artikel 47 tot en met 59. Dit hoofdstuk is als bijlage 2 bij dit PTA opgenomen.

In dit hoofdstuk van het Eindexamenbesluit is onder andere het volgende opgenomen:

### Artikel 47.3

Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer (geldt bv. voor Maatschappijleer 1).

### Vaststelling uitslag

Vanaf 1 augustus 2011 zijn aangescherpte exameneisen voor het voortgezet onderwijs van kracht. Leerlingen moeten voor het centraal examen gemiddeld een voldoende halen om te kunnen slagen. Het gemiddeld centraal examencijfer moet niet afgerond een 5,5 of hoger zijn.

### Artikel 49

1. De kandidaat die eindexamen VMBO, theoretische leerweg, heeft afgelegd is geslaagd indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is, en indien hij:
  - a. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
  - b. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan tenminste één 7 of hoger, of
  - c. voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan tenminste één 7 of hoger.
  - d. Aanscherpingsregel 2013-2014: Het eindcijfer Nederlands moet minimaal een 5,0 zijn.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel en het profielwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' is behaald.
3. De rekentoets moet (voldoende) zijn gemaakt. Zie artikel 47 en 49 eindexamenbesluit en artikel 19 van de algemene bepalingen.

### Herkansing centraal examen

De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd het recht opnieuw deel te nemen aan het centraal examen in het tweede of derde tijdvak.

## 9. SLOTBEPALINGEN

In alle gevallen waarin dit PTA niet voorziet; geldt het 'Besluit eindexamens' met de daarbij behorende Nota van toelichting en de daarna vanwege de minister van onderwijs uitgegeven Beschikkingen.

De volledige teksten liggen ter kennisname bij de directeur van de school.

In onvoorziene en twijfelgevallen worden beslissingen genomen door de directeur van de school.

Wanneer in de loop van het schooljaar aanvullende en/of veranderde regels worden gegeven aangaande enig onderdeel betreffende het examen, worden deze regels zo spoedig mogelijk als bijlage bij dit boekje uitgereikt

## 10. ROOSTER CENTRAAL EXAMEN 2018

### Rooster

Centraal praktisch eindexamen (Beeldende vakken; tekenen)

Maandag 3 t/m 5 april 2018

### 1<sup>e</sup> tijdvak

	09.00-11.00 uur	13.30-15.30 uur
Maandag 14 mei		Nederlands
Dinsdag 15 mei		Wiskunde
Woensdag 16 mei	Geschiedenis	Engels
Donderdag 17 mei	Duits	Biologie
Vrijdag 18 mei	Aardrijkskunde	Scheikunde (NASK2)
Maandag 21 mei	2 <sup>e</sup> Pinksterdag	
Dinsdag 22 mei	Maatschappijkunde	Frans
Woensdag 23 mei	BTE	Economie
Donderdag 24 mei		Natuurkunde (NASK2)
Vrijdag 25 mei		Spaans

**Uitslag 1<sup>e</sup> tijdvak:** woensdag 13 juni 2018

### 2<sup>e</sup> tijdvak

In de periode van 18 t/m 21 juni 2018, precieze data worden door de centrale examencommissie bekend gemaakt in haar 'maartmededeling' 2018, worden de herkansingen van het centraal schriftelijk eindexamen gehouden.

Uitslag 2<sup>e</sup> tijdvak: vrijdag 29 juni 2018

### 3<sup>e</sup> tijdvak: augustus 2018



## Programma van Toetsing en Afsluiting

### 11. LEERSTOF OVERZICHT

Overzicht van de onderdelen van het schoolexamen in klas 4

	Periode 1	Periode 2	Periode 3
Ne	Fictiedossier: boekverslag 1	Fictiedossier: boekverslag 2	Fictiedossier: boekverslag 3
Fa	Schrijfvaardigheid Taalvaardigheid 1+2	Leesvaardigheid Luistervaardigheid Taalvaardigheid 3+4 Praktische opdracht	Spreekvaardigheid Uitspraak Taalvaardigheid 5
Du	Schrijfvaardigheid Taalvaardigheid 1+2	Leesvaardigheid Luistervaardigheid Taalvaardigheid 3+4 Praktische opdracht	Spreekvaardigheid Uitspraak Taalvaardigheid 5
Sp	Schrijfvaardigheid Taalvaardigheid 1+2	Leesvaardigheid Luistervaardigheid Taalvaardigheid 3+4 Praktische opdracht	Spreekvaardigheid Uitspraak Taalvaardigheid 5
En	Schrijfvaardigheid Taalvaardigheid 1+2	Spreekvaardigheid Luistervaardigheid Uitspraak Leesvaardigheid Taalvaardigheid 3+4 Praktische opdracht	Leesvaardigheid Uitspraak Taalvaardigheid 5
Ak	Tentamen + Deeltentamen Praktische opdracht	Tentamen + deeltentamen Praktische opdracht	Tentamen + deeltentamen
Gs	Tentamen + Deeltentamen + opdracht	Tentamen + deeltentamen +	Tentamen + Deeltentamen +
Wi	Tentamen + Diagnostische toets	Tentamen + Diagnostische toets	Tentamen + Diagnostische toets
Nask 1	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht
Nask 2	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht	Tentamen + Diagnostische toets + Praktische opdracht
Bio	Tentamen + Deeltentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Deeltentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Deeltentamen + Praktische opdracht
Ec	Tentamen + Diagnostische toetsen	Tentamen + Diagnostische toetsen	Tentamen + Diagnostische toetsen + Praktische
Mk	Tentamen + Deeltentamen	Tentamen + Deeltentamen/CPE	Tentamen + Deeltentamen + Praktische opdracht
Te	Tentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Praktische opdracht
DI&T*	Tentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Praktische opdracht	Tentamen + Praktische opdracht

\* Design Innovation & Technology: De kandidaten doen in dit vak alleen het schoolexamen. Het vak DI & T kan in het schooljaar 2017-2018 alleen als 7<sup>e</sup> vak worden gekozen.

# Nederlands

## Mavo 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
1	Eindscore PTA 3			15%	Nee
	Kijk- en luistervaardigheidstoets 1	NE/K/4	TT	10%*	Nee
	Spreekvaardigheid	NE/K/5	MO	15%	Nee
	Fictiedossier: Boekverslag 1	NE/K/8	PO	10%*	Nee
2	Schrijfvaardigheid	NE/K/7	TT	20%	ja
	Kijk- en luistervaardigheidstoets 2	NE/K/4	TT	10%*	Nee
	Fictiedossier: Boekverslag 2	NE/K/8	PO	10%*	Nee
	Praktische opdracht	NE/V/1/2/3	PO	10%	Nee
3	Leesvaardigheid	NE/K/6/7	TT	20%	ja
	Fictiedossier: Boekverslag 3	NE/K/8	PO	10%*	Nee

\* De twee luistervaardigheidstoetsen tellen gezamenlijk voor 10% mee.

\* De drie boekverslagen tellen gezamenlijk voor 10% mee.

### Algemene afspraken

- Een tentamen is pas afgerond als alle onderdelen zijn gemaakt/ingeleverd (fictiedossier).
- Bij het inleveren van de praktische opdracht geldt dat het te laat inleveren punten kost. De puntenaftrek voor het te laat inleveren is als volgt:
  - voor opdrachten die binnen dezelfde lesweek worden afgerond, is het hoogst haalbare cijfer een 9 (aftrek: 1 punt);
  - voor opdrachten die binnen 10 lesdagen na de deadline worden ingeleverd, is het hoogst haalbare cijfer een 8 (aftrek: 2 punten);
  - voor opdrachten die later dan 10 lesdagen na de deadline worden ingeleverd, is het hoogst haalbare cijfer een 5,5 (aftrek: 4,5 punt).
- De drie boekverslagen worden in de les op schrift gemaakt. De leerlingen krijgen hier per boekverslag drie lessen de tijd voor. Aan het einde van deze uren levert de leerling het gemaakte werk in en dit wordt beoordeeld. Het gemiddelde cijfer van de drie boekverslagen telt voor 10% mee in dit PTA.
- Herkansbare onderdelen binnen dit PTA zijn:
  - tentamen 2: schrijfvaardigheid (zakelijke brief en artikel); eventueel is ook slechts één van beide onderdelen herkansbaar;
  - tentamen 3: leesvaardigheid en samenvatting (alleen als geheel herkansbaar).

## BESCHRIJVING VAN DE PTA-ONDERDELEN

### Luistervaardigheid

- Leerlingen maken twee kijk-luistertoetsen van het CITO.
- Het cijfer wordt bepaald a.d.h.v. de normering van het CITO, waarin beide toetsen even zwaar meewegen.

### Spreekvaardigheid

- Leerlingen houden een individuele presentatie over een onderwerp naar keuze;
- De duur van de presentatie is tussen de 8 en 12 minuten;
- Bij onderschrijden of overschrijden van de gestelde tijd, per minuut 1 punt aftrek;
- De spreekbeurt wordt gehouden in een aparte ruimte voor twee docenten, die samen de presentatie beoordelen (er zijn dus geen andere leerlingen aanwezig);
- Cijfer wordt bepaald a.d.h.v. vooraf besproken en uitgedeelde criteria;
- Onderwerp: vrije keuze, maar wel in overleg met de docent Nederlands;
- Een powerpoint(of prezi-achtige) presentatie is een verplicht onderdeel;
- Het onderdeel spreekvaardigheid is NIET herkansbaar.

### Schrijfvaardigheid

- De leerlingen schrijven een zakelijke brief en een artikel, vergelijkbaar met de schrijfoopdracht van het CSE Nederlands;
- Het cijfer van beide onderdelen wordt vastgesteld a.d.h.v. een beoordelingsformulier vergelijkbaar met dat van het CSE Nederlands;
- Het cijfer voor dit onderdeel is gebaseerd op het gemiddelde cijfer van de twee schrijfoopdrachten (brief en artikel), waarbij beide onderdelen even zwaar wegen;
- Dit tentamen is zowel als geheel of per onderdeel herkansbaar.

### Leesvaardigheid

- In dit tentamen wordt de leesvaardigheid van leerlingen getoetst op een manier die vergelijkbaar is met het toetsen van de leesvaardigheid op het CSE;
- De leerling krijgt vragen (multiple-choice én open vragen) over een aantal informatieve teksten; daarnaast maakt de leerling een geleide samenvatting;
- Het totaal aantal teksten op dit tentamen is vier: drie artikelen (waarvan één als bron bij de samenvattingsopdracht) en één advertentietekst;
- Voor de beoordeling van de opdrachten is het correctievoorschrift van het College van Toetsing en Examens leidend. De normering wordt (achteraf) vastgesteld door de sectie Nederlands.

### Fictie

- De leerlingen lezen drie boeken van drie verschillende schrijvers;
- Het niveau van de gekozen werken loopt van eenvoudige adolescentenliteratuur tot eenvoudige volwassenliteratuur;
- De keuze van de werken is vrij; wel moet ieder werk eerst ter beoordeling worden voorgelegd aan de docent;
- De boekverslagen worden op school gemaakt op een vooraf vastgesteld moment (zie overzicht);
- Het verslag wordt op schrift gemaakt;
- Bij de beoordeling van de verslagen wordt van de leerling verwacht dat hij 'herkennend' kan lezen (streefniveau 2F);
- Het eindcijfer Fictie wordt vastgesteld op basis van een gemiddelde van de beoordelingen van de drie boekverslagen, waarbij de boekverslagen onderling even zwaar wegen.

### Praktische opdracht

- De leerlingen maken op basis van bronnenonderzoek een werkstuk over een onderwerp dat te maken heeft met 'taalvariatie'. Te denken valt aan 'jongerentaal', dialecten, vaktaal of andere taalvormen die afwijken van het Standaard Nederlands;
- De leerlingen maken dit werk zelfstandig, op basis van een vooraf uitgedeelde instructie;

- Daarnaast stellen de leerlingen een schriftelijke enquête over dit onderwerp op. De enquête hoeft niet afgenomen te worden; wel moet de vragenlijst worden opgenomen in het werkstuk.

**Overige data**

- Centraal Schriftelijk Examen (CSE): 14 mei 2018
- Herkansing CSE: vanaf 18 juni 2018

# Moderne Vreemde Talen

## Engels

### MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA KLAS 3			15%	
1	Schrijfvaardigheid: persoonlijke brief in het Engels.	K7	S	15%	ja
	Taalvaardigheid I	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid II	K1-K7	S	3%	Nee
2	Spreekvaardigheid: a.d.h.v. een aantal functionele taalsituaties Uitspraak: deze wordt beoordeeld tijdens het spreken	K1-K7	M	20%	Nee
	Praktische opdracht *		S	10%	Nee
	Taalvaardigheid III	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid IV	K1-K7	S	3%	Nee
3	Leesvaardigheid: vragen over 2 gelezen boeken + tekstverklaring	K4/K1	S	15%	ja
	Taalvaardigheid V	K1-K7	S	3%	Nee
	Overig: Datum nader te bepalen: Luistervaardigheid (CITO-Luistertoets)	K5	S	10%	Nee

\* Praktische Opdracht:

Indien een Praktische Opdracht (PO) gemaakt wordt voor een andere moderne vreemde taal (Duits, Frans of Spaans), dan krijgt de leerling vrijstelling voor de PO Engels.

## Duits

### MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			15%	
1	Schrijfvaardigheid: de leerling schrijft een persoonlijke en zakelijke brief of e-mail in het Duits.	K7	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid I: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid II: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
2	Leesvaardigheid: ledere leerling leest twee Duitse leesboekjes + tekstverklaring	K4/K1	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid III: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid IV: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Praktische opdracht: Talenreis		S	10%	Nee
3	Spreekvaardigheid: De spreekvaardigheid en de uitspraak worden getoetst aan de hand van een themagesprek en een rollenspel.	K6	M	20%	Nee
	Taalvaardigheid V: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
Overig	Luistervaardigheid: CITO-luistertoets Duits VMBO GTK (Op nader te bepalen datum)	K5	S	10%	Nee

# Frans

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3	K. 1 t/m 7	S	15%	Nee
1	<b>Schrijfvaardigheid.</b> De leerling schrijft een persoonlijke brief in het Frans.	K.7	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid I: Deeltentamen	K. 1 t/m 7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid II: Deeltentamen	K. 1 t/m 7	S	3%	Nee
2	<b>Leesvaardigheid</b> (leesdossier).In de loop van het examenjaar leest iedere leerling 2 Franse leesboekjes + tekstverklaring.	K.4 / K1	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid III: Deeltentamen	K.1 t/m 7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid IV: Deeltentamen	K.1 t/m 7	S	3%	Nee
	Praktische opdracht		S	10%	Nee
3	<b>Spreekvaardigheid.</b> De spreekvaardigheid wordt getoetst aan de hand van functionele taalsituaties. (spreektoetsen).	K. 6	M	20%	Nee
	Uitspraak. De uitspraak wordt tijdens het spreken beoordeeld.	K. 6	M		Nee
	Taalvaardigheid V: Deeltentamen	K.1 t/m 7	S	3%	Nee
	Datum: nader te bepalen Luistervaardigheid: Cito luistertoets	K. 5	S	10%	Nee

# Spaans

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examen eenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			15%	
1	Schrijfvaardigheid: Persoonlijke en zakelijke brief in het Spaans.	K7	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid I: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid II: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
2	Leesvaardigheid: Vragen over 2 gelezen boeken + tekstverklaring.	K4/K1	S	15%	Ja
	Taalvaardigheid III: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Taalvaardigheid IV: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
	Praktische opdracht: Talenreis		S	10%	Nee
3	Spreekvaardigheid: A.d.h.v. een aantal functionele taalsituaties. De uitspraak wordt beoordeeld tijdens het spreken.	K6	M	20%	Nee
	Taalvaardigheid V: Deeltentamen	K1-K7	S	3%	Nee
Overig	Luistervaardigheid: Op nog nader te bepalen datum.	K5	S	10%	Nee



# Aardrijkskunde

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
1	PTA klas 3			15%	
	Weer en Klimaat H1 Weer en klimaat in Nederland Casus C1, C2, C3 Orkanen, Tornado's en Rampenbestrijding	K1,/K2, K3,K4/K6, V1	DT	10%	Nee
	Weer en Klimaat H2 Weer en Klimaat in Spanje Atlasvaardigheden	K1/K2/K3 V1	Praktische opdracht	5%	Nee
	Weer en Klimaat H1 Weer en klimaat in Nederland H2 Weer en klimaat in Spanje H3 Weer en klimaat in de VS Casus C1, C2, C3 + atlasvaardigheden	K1/K2/K3 K4/K6 V1	Tentamen	15%	Ja
2	Water H1 Water in Nederland	K1/K2/K3/K6	DT	10%	Nee
	Water Waterbeheer in het Midden- Oosten	V3	PO	5%	Nee
	Water H1 Water in Nederland H2 Water in China H3 Water in het Midden- Oosten Topografie examenonderwerpen Water	K1/K2/K3/K6 V3	Tentamen	15%	Ja
3	Bevolking en ruimte H1 Bevolking en ruimte in Nederland	K1/K2K3/K8	DT	10%	Nee
	Topografie van alle examenonderwerpen				
	Bevolking en ruimte H2 Bevolking en ruimte in Duitsland H3 Bevolking en ruimte in China	K1/K2K3/K8	Tentamen	15%	Ja
CE	Katern Weer en klimaat Katern Water Katern Bevolking en ruimte	K1/K2/K3/K4 K6/K8 V1/V3/V5	Centraal Examen		Ja

# Geschiedenis

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			15%	
1	Staatsinrichting van Nederland Kruip in de huid van vijf personen uit de 19ste eeuw?	K2/K5	DO	5%	Nee
	Communisme in Nederland	K5	DT	5%	Nee
	Staatsinrichting van Nederland. Nederland van 1900 tot 1914. Hoofdstuk 1	K5/K7	TT	15%	ja
2	Russische Revolutie	K10 en V9	DO	5%	Nee
	Hoofdstuk 2: 1e wereldoorlog, Hoofdstuk 3: Interbellum paragraaf 1 en 2.	K10 en V9	DT	5%	Nee
	Hoofdstuk 2: 1e wereldoorlog, Hoofdstuk 3: Interbellum. Hoofdstuk 4 : 2e wereldoorlog.	K10 en V9	TT	15%	ja
3	Hoofdstuk 5: Koude Oorlog en het Midden-Oosten conflict	K8/K9/K10 en V2/V5/V9	DT	5%	Nee
	Hoofdstuk 5: Koude Oorlog en het Midden-Oosten conflict Hoofdstuk 6: Nederland en Europa na 1990 Praktische opdracht	K8/K9/K10 en V2/V5/V9	TT MO	20%	ja
	Verslag aflevering 'In Europa'. Toepassen kennis bij eigen gekozen afbeeldingen over de Koude Oorlog. Tijdbalk, kolonisatie en dekolonisatie van Indonesië	K4/K9/K10 en V1/V7/V9	PO	10%	Nee

### Opmerkingen methode

Memo

# Wiskunde

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			25%	
1	H.1 Grafieken en vergelijkingen. H.4 Machtsverbanden	K 1,2,3,4 (V1)	TT	25%	Ja
2	H. 7 Exponentiële formules. H. 2 Vlakke meetkunde Par. 5.1 / 5.2 / 5.3 Rekenen	K 1,2,3,4 (V1) K6 (V1) K5 (V 1,2,3)	TT	25%	Ja
3	H. 6 Goniometrie H. 8 Ruimte meetkunde Par. 5.4 / 5.5 Rekenen	K 1,2,3,4,6 K 8 (V1) K5 (V1,2,3) K6,8 (V1,4)	TT	25%	Ja

## Natuurkunde (Nask1)

### MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3	PTA3 (2016-2017)	n.v.t.	15%	Nee
1	H1: Stoffen en materialen H2: Elektriciteit (1) H3: Licht en beeld	K1, K2, K3, K4, K5, K7 en K8 V2 en V4	S	25%	Ja
	Praktische opdracht 1 (elektriciteit)		Verslag	3%	Nee
2	H4: Kracht en beweging (1) H5: Verbranden en verwarmen H6: Geluid H7: Elektriciteit (2)	K1, K2, K3, K4, K6, K8 en K8 V4	S	25%	Ja
	Praktische opdracht 2 (krachten)		Verslag	3%	Nee
3	H8: Kracht en beweging (2) H11: Verkeer en veiligheid H12: Constructies	K1, K2, K3, K8, K9, K10 en K11 V2 en V4	S	25%	Ja
	Praktische opdracht 3 (straling) Praktische opdracht 4 (het weer)		S	2% 2%	Nee

#### Opmerkingen

De 4 praktische opdrachten (totaal 10% van PTA4) worden door de leerlingen gedurende het schooljaar zelfstandig uitgevoerd op een door de docent nader te bepalen tijdstip. De uitwerkingen (verslag/werkstuk) worden verzameld in een map. Na beoordeling van alle 4 de PO's wordt het cijfer genoteerd in Magister.

## Scheikunde (Nask2)

### MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA 3			20%	Nee
1	H6 Reactievergelijkingen H7 Zouten I  BINAS – vaardigheden  Rekenvaardigheden Massapercentage Massaverhouding Kennis van de volgende begrippen Mengsels Scheidingsmethodes Faseovergangen Stofeigenschappen	K3, K10, K11, V2	TT	20%	Ja
2	H8 Zuren en Basen H9 Reactiesnelheid en massa  BINAS – vaardigheden  Rekenvaardigheden Massapercentage Massaverhouding Kennis van de volgende begrippen Mengsels Scheidingsmethodes Faseovergangen Stofeigenschappen Reactievergelijkingen	K2, K7, K10, K11, V2	TT	20%	Ja
3	H7 Zouten I H10 Zouten II H11 Chemische industrie  BINAS – vaardigheden  Kennis van de volgende begrippen Mengsels Scheidingsmethodes Faseovergangen Stofeigenschappen Soorten water Reactievergelijkingen	K3, K4, K6, K7, K10, K11, V2	TT	20%	Ja
	Praktische opdracht in een lesuur. Die de leerling gedurende het schooljaar uitvoert en uitwerkt in een verslag. Tevens worden er een aantal vragen gesteld die beantwoord moeten worden. Het werk wordt verzameld in een map. Er wordt een compleet cijfer gegeven volgens een beoordelingstabel.		PO	20%	Nee

# Biologie

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA 3	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K12, K13, V3, V4		15%	Nee
1	Biologie voor jou VMBO KGT deel 3B: Thema 7 Zintuiglijke Waarneming Thema 9 Gedrag	K1,K2,K3, K8, K11 K2,K3,V2, V3	DT	5%	Nee
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 3B: Thema 6 Regeling Thema 7 Zintuiglijke Waarneming Thema 9 Gedrag	K1,K2,K3, K8, K11 K2,K3,V2, V3	TT	15%	Ja
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 4B: Thema 5 Voeding en Vertering	K9			
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 3A: Thema 5 Evolutie	K4, K6, K13			
2	Biologie voor jou VMBO KGT deel 4A Thema 1 Stofwisseling Thema 2 Planten	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K12	DT	5%	Nee
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 4A Thema 1 Stofwisseling Thema 2 Planten Thema 3 Ecologie	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K12  K4, K6, K13	TT	20%	Ja
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 3A: Thema 1 Cellen Thema 2 Ordening				
3	Biologie voor jou VMBO KGT deel 4B: Thema 6 Gaswisseling Thema 7 Transport	K1, K2,K3, K9, K10, V1,	DT	5%	Nee
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 4B: Thema 6 Gaswisseling Thema 7 Transport Thema 8 Opslag, uitscheiding en Bescherming	K1, K2,K3, K9, K10, V1,  K4, K6 K13	TT	20%	Ja
	Biologie voor jou VMBO KGT deel 3A: Thema 3 Voortplanting Thema 4 Erfelijkheid				
	Praktisch opdrachten die de leerlingen gedurende het schooljaarschool zelfstandig uitvoeren en uitwerken in een verslag dan wel werkstuk. Het praktische werk wordt verzameld in een map, het gemiddelde van de cijfers telt.			PO	15%

# Economie

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examineenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			20%	
1	Diagnostische toetsen H1,H2 en H3	EC/K/4A/5A	S	0%	Nee
	TT 1: Hfdst.1:Verdien je genoeg? Hfdst.2:Geld moet rollen! Hfdst.3:We gaan voor de winst. Examineenheden: Consumptie en Verrijkingstof Consumptie: Geldzaken Arbeid en Productie	EC/K/4A/V1 EC/K/4A EC/K/5A	S	25%	Ja
2	Diagnostische toetsen H4,H5 en H6	EC/K/8/6/1	S	0%	Nee
	TT 2: Hfdst.4:Aan het werk! Hfdst.5:Kan de overheid dat regelen? Hfdst.6:De overheid en ons inkomen. Examineenheden: Arbeid en Productie. Overheid en Bestuur + Verrijkingstof.	EC/K/8 EC/K/6 EC/K/V/1	S	25%	Ja
3	Diagnostische toetsen H7 en H8	EC/K/7	S	0%	Nee
	TT 3: Hfdst.7: Nederland handelsland Hfdst.8: Welvaart wereldwijd? Examineenheid: Internationale ontwikkelingen.	EC/7/V EC/7/V	S	25%	Ja
	PO Economie Examineenheden: Consumptie & consumentenorganisaties Arbeid & bedrijfsleven Natuur & milieu	EC/K/4A/5A/8	S	5%	Nee

## Maatschappijkunde (MA2)

### MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
1	Politiek en beleid	ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 ML2/K/4 ML2/V/1	DT	5%	Nee
	Politieke structuur en denkwijze in Nederland. Basisvaardigheden maatschappelijk vraagstuk.		TT	20%	Ja
2	Criminaliteit en rechtstaat	ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/6 ML2/K/8 ML2/V/1	DT	5%	Nee
	Basisvaardigheden criminaliteit en rechtsstaat. Rechten en plichten van burgers en de overheid in het juridische systeem.		TT	20%	Ja
3	Praktische opdracht	ML2/K/1 ML2/K/3 ML2/K/4 ML2/K/5 ML2/V/1 ML2/V/2 ML2/V/3	PO	20%	Nee
	Analyseren van een maatschappelijk vraagstuk.				
	Politiek en beleid, criminaliteit en rechtsstaat		DT	5%	Nee
	Politiek en beleid, mens en werk, de multiculturele samenleving, massamedia en mens en werk		TT	25%	Ja



## Kunstvakken 2 - Kunst & Media

### MAVO 4

Het PTA voor kunstvakken 2 beslaat een periode van twee jaar en heeft een doorlopend programma. Zowel in leerjaar 3 als in leerjaar 4 is een deel praktijk en een deel theorie opgenomen.

In klas 3 staan doen de leerlingen praktijkopdrachten volgens de opbouw van het CPE (Centraal Praktisch Eindexamen klas 4). Dit betekent dat vooral het werkproces aandacht krijgt: het starten met het maken van een mindmap, het doen van beeldend onderzoek en het verwerken van de voorbereidingen tot een eindwerkstuk. Maar ook wordt voortgebouwd op de theorie uit leerjaar 1 en 2: de resterende aspecten van de vormgeving worden behandeld en het kunnen onderscheiden van "aspecten van de voorstelling" en "aspecten van de vormgeving" wordt aangeleerd. De leerlingen maken kennis met kunstbeschouwing op basis van de hiervoor genoemde aspecten. In het vierde leerjaar komt hier bij het bijhouden van het procesverslag, het maken van een eigen theoretische basis aan de hand van voorbeelden in een dummy en het doen van tentamen in een bijbehorend CSE-examen.

De opdrachten waar achtereenvolgens aan wordt gewerkt hebben de titels: "Beestachtig" en "Dromen". In "Beestachtig" verwerkt de leerling zijn fascinatie voor een zelf gekozen dier. De leerling kiest welke kenmerken hij wil benadrukken. Bij "Dromen" maakt de leerling een kunstwerk waarin eigen dromen of droomwerelden van andere kunstenaars het uitgangspunt vormen.

Naast het werken op school gaan de leerlingen twee maal op excursie: in oktober naar het Museum Kröller-Müller in Otterlo. Het museum en de beeldentuin voeren de leerlingen opdrachten uit die terugkeren in het schriftelijk tentamen van de betreffende periode. In periode 3 gaan de leerlingen op excursie naar Rotterdam. We bezoeken Station Blaak en omgeving, waar de leerlingen opdrachten krijgen over de afwisselende architectuur in dit stadsdeel. Daarnaast bezoeken wij Museum Boymans Van Beuningen, waar de leerlingen opdrachten krijgen over de collectie (o.a. schilderkunst en vormgeving).

De leerlingen werken in een omgeving waar ze alle mogelijkheden binnen Kunst en Media kunnen toepassen ("van palet tot Photoshop"). Dit betekent dat de leerlingen bij iedere opdracht een vrije keuze hebben in de praktische uitvoering. De leerling kan zich vanuit de basiskennis opgedaan in klas 1 en 2 en de opgedane ervaring in klas 3 verder specialiseren in zijn favoriete disciplines. We onderscheiden (ten minste) de volgende disciplines of combinaties daarvan:

disciplines			
potlood/kleurpotlood	aquarel	linoleumsnede/ets	korte speelfilm
houtschool/Siberisch krijt	plakkaat- en acrylverf	Photoshop grafisch	animatiefilm
pastelkrijt	collage	Photoshop artistiek	reclamefilm
inkt en ecoline	mixed media	documentaire	reportage
muziekbewerking en componeren	reportagefotografie	vrije fotografie	gamedesign
stripverhaal	magazine	3D-vormgeving	webdesign

Planning en zwaarte van de beoordeling wordt in onderstaande tabel duidelijk:

Per	Stofomschrijving	Exameneenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
PTA 3	De gehele stof van klas 3		Onafgerond cijfer klas 3	30%	Nee
1	Beestachtige kunst mindmap		Werkstuk	7%	Nee
	Beestachtige kunst beeldend onderzoek		Werkstuk		
	Beestachtige kunst eindwerkstuk en procesverslag		Werkstuk + verslag	13%	Nee
	Schriftelijk tentamen o.a. over Beestachtig en Museum Kröller-Müller		S	5%	Nee
2	Dummy-opdrachten deel 1 (aspecten van de voorstelling en aspecten van de vormgeving)		PO	Zie periode 3	Nee
	Dromen mindmap		Werkstuk	7%	Nee
	Dromen beeldend onderzoek		Werkstuk		
	Schriftelijk tentamen over Dromen		S	7%	Nee
3	Dromen eindwerkstuk en procesverslag		Werkstuk + verslag	13%	Nee
	Dummy-opdrachten deel 2 (zie periode 2)		PO	10% (deel 1 en 2 samen)	Nee
	Schriftelijk tentamen o.a. over theorie (Dummy-opdrachten) en excursie Rotterdam		S	8%	Nee
CPE	Centraal Praktisch Eindexamen (CPE) Het thema wordt eind september bekend gemaakt, het bijbehorende magazine is begin december beschikbaar. Het magazine dient ter inspiratie voor het CPE en geeft informatie over het kunsthistorisch perspectief waarbinnen de opgaven in het CSE (zie onder) geplaatst kunnen worden. Het CPE vindt plaats gedurende 12 klokuren in maart 2018. Exacte tijden en data worden later bekend gemaakt.		Praktijk-opdracht, procesverslag en presentatie	50% examen -cijfer	Nee
	Centraal Schriftelijk Eindexamen (CSE) Dit examen vindt plaats op woensdag 23 mei 2018 09:00-11:00. Voor thema zie boven.		S	50% examen -cijfer	Ja

# Design Innovation & Technology

## MAVO 4

Per	Stofomschrijving	Examineenheid	Toetsvorm	Weging	Herkansbaar
	PTA klas 3			25%	
1	Ontwerp een werkend bewegend robotje of drone met Arduino in het kader van de Robocup-wedstrijd of in een andere context, bijvoorbeeld een zorgrobotje voor bejaarden in de Amerpoort)	IT/4 Maatschappij en innovatie (21 t/m 23) IT/7 IT ontwerpen (32)	S P	25%	Ja
2	Maak in een omgeving met beeld en geluid een verhaal waarin deelnemers opdrachten moeten uitvoeren (App/ Game/ Film, Virtual Reality – Samsung bril)/ Augmented Reality)	IT/4 Maatschappij en innovatie (21 t/m 23) IT/6 Media ontwerpen (28/29)	S P	25%	Ja
3	Meesterstuk	IT/1 Oriëntatie op leren en werken (1, 2) IT/2 Professionele vaardigheden 3, 5, 6,14, 16) Een examen-eenheid naar keuze, passend bij de gekozen specialisatie	P	25%	Ja
	Afmaken van werk Presentatie portfolio		P		Nee
Het eindcijfer van leerjaar 3 telt voor 25% mee in het (SE-)eindcijfer voor IT. Het eindcijfer van leerjaar 4 voor 75%.					